

บทที่ 6

สรุปผลการทดลอง

จากการศึกษาทางคุณลักษณะทางชีววิทยาและนิเวศวิทยาบางประการของผีเสื้อหนอนกะหล่ำเล็ก *Pieris rapae* (Linnaeus) ในสภาพห้องปฏิบัติการ พบว่า ตัวเต็มวัยเพศเมียวางไข่เป็นฟองเดี่ยว ๆ ที่ได้ใบกะหล่ำปลี ไข่มีขนาดเล็ก คล้ายขวด สีเหลือง มีสันเปลือก หนอนมี 5 วัย ระยะเวลาหนอนเฉลี่ย 14.54 ± 2.91 วัน หนอนมีอัตราการขยายตัวของหัวกะโหลกแต่ละวัยโดยเฉลี่ยเท่ากับ 1.629 เท่า ระยะเวลาก่อนเข้าดักแด้ 1.70 ± 0.51 วัน ดักแด้เป็นแบบ chrysalis ระยะเวลาดักแด้ 6.02 ± 1.51 วัน ตัวเต็มวัยเป็นผีเสื้อกลางวัน มีปีกคู่หน้าสีขาวนวล จะแยกเพศได้จากการสังเกตจุดสีดำที่ปีกคู่หน้า ซึ่งเพศผู้มีจุดสีดำชัดเจน 1 จุดบริเวณกลางปีก เพศเมียมีจุดสีดำ 2 จุด และเพศเมียมีส่วนท้องใหญ่กว่าตัวเต็มวัยเพศผู้ เพศเมียมีระยะก่อนการวางไข่ 1-2 วัน ในวันที่ 3 หลังเป็นตัวเต็มวัยจึงเริ่มวางไข่ และวางไข่สูงสุดในวันที่ 3 ของการวางไข่ โดยมีช่วงระยะเวลาการวางไข่ประมาณ 9 วัน เพศเมียหนึ่งตัวสามารถวางไข่ได้เฉลี่ย 143 ± 86.16 ฟอง ตั้งแต่ระยะไข่จนพัฒนาเป็นตัวเต็มวัยใช้เวลา 32 - 34 วัน จากการศึกษาดารงชีวิตของผีเสื้อหนอนกะหล่ำเล็กทั้งแบบ biological life table และ partial ecological life table พบว่า ค่าอัตราการขยายพันธุ์สุทธิ (R_0) = 34.399 ค่าอัตราการเพิ่มโดยกรรมพันธุ์ (r_0) = 0.0482 ค่าอัตราการเพิ่มที่แท้จริง (λ) = 1.1173 และค่าชั่วอายุขัยของกลุ่ม (T_0) = 31.84 วัน โดยมีอัตราการตายสูงเกิดขึ้นระยะไข่ = 15 เปอร์เซ็นต์

จากการสำรวจแมลงเบียนของผีเสื้อหนอนกะหล่ำเล็กในพื้นที่ปลูกพืชวงศ์กะหล่ำ 3 แห่ง คือ สถานีเกษตรหลวงอ่างขาง ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง และศูนย์พัฒนาโครงการหลวง แม่สะ จังหวัดเชียงใหม่ พบแมลงเบียนจำนวน 3 ชนิด คือ แตนเบียนหนอน *Cotesia glomerata* (Linnaeus) แมลงวันก้นขน *Exorista* sp. และแตนเบียนดักแด้ *Brachymeria lasus* (Walker) พร้อมกันนี้ได้ทำการศึกษชีววิทยาของแมลงเบียนที่มีศักยภาพสูง เพื่อเป็นแนวทางในการเพาะเลี้ยงเพิ่มปริมาณ และนำไปใช้ควบคุมผีเสื้อหนอนกะหล่ำเล็กต่อไปในอนาคต แตนเบียนที่นำมาศึกษาชีววิทยา ได้แก่ แตนเบียนหนอน *C. glomerata* และแตนเบียนดักแด้ *B. lasus* โดยแตนเบียน *C. glomerata* จัดเป็นแตนเบียนกลุ่มที่เข้าทำลายอยู่ภายในตัวแมลงอาศัย (gregarious endoparasitoid) ชอบเข้าทำลายหนอนผีเสื้อกะหล่ำเล็กวัยที่ 1 และวัยที่ 2 ระยะการเจริญเติบโตตั้งแต่แตนเบียนวางไข่จนกระทั่งแตนเบียนตัวเต็มวัยเจาะออกมาจากดักแด้ ใช้เวลา 25 ± 1.35 วัน เมื่อให้น้ำผึ้งเจือจางเป็นอาหารของแตนเบียน

แตนเบียนมีอายุมากขึ้น โดยเพศผู้มีอายุเฉลี่ย 6.40 ± 5.61 วัน และเพศเมียมีอายุเฉลี่ย 7.50 ± 5.96 วัน จำนวนแตนเบียนที่ได้จากแมลงอาศัย 1 ตัวมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 17.8 ± 4.44 ตัว ส่วนแตนเบียนดักด้ *B. lasus* จัดเป็นแตนเบียนเดี่ยวที่เข้าทำลายอยู่ภายในแมลงอาศัย (solitary endoparasitoid) หมายความว่า ดักด้ของผีเสื้อหนอนกะหล่ำเล็ก 1 ดักด้ให้แตนเบียน *B. lasus* เพียง 1 ตัวเท่านั้น แตนเบียนชนิดนี้ชอบเข้าทำลายดักด้อายุน้อย ระยะการเจริญเติบโตตั้งแต่แตนเบียนตัวเต็มวัยวางไข่จนกระทั่งแตนเบียนตัวเต็มวัยรุ่นใหม่เจาะออกมาจากดักด้ของผีเสื้อ ใช้เวลา 14.04 ± 2.01 วัน ตัวเต็มวัยมีอายุเฉลี่ย 25.5 ± 11.73 วัน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved